

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ DE DREPT ȘI DE UNIFICARE LEGISLATIVĂ, DOCTRINA,
JURISPRUDENȚĂ, LEGISLAȚIE COMPARATĂ

ORGAN OFICIAL AL PUBLICAȚIUNILOR JUDECĂTOREȘTI DIN ARDEAL ȘI BANAT

Revista apare regulat la 1. și 15.
a fiecărei luni ca publicațiune ju-
ridică și săptămânal ca organ de
publicațiune judecătorească

Abonamentul:

Pentru autorități, banci, instit. fin.
avocați etc.

Pe un an 200 Lei
Pentru magistrați pe an 160
Un număr simplu 8
Un număr dublu 16
Un număr vechi 12
Revista apare săptămânal.

Redacția Strada Băel No. 13. — Ad-
ministrarea: Str. Regina Maria Nr. 34
(Radio Reclam România S. A.) unde
se primesc abonamente și ori ce
cereri de adje.
TELEFON 630.

SUMARUL:

1. Curtea de Casație și împrumuturile de războiu de Dr. A. R.
2. În jurul legii de unificare a „Corpului de avocați” de Dr. Ioachim Tolciu, avocat în Cluj.
3. Prescripția contravențiilor de închiriere de Dr. Bartha
4. Actualități de A. P.
5. Aplicarea legii R. A. în Ardeal (Jurisprudența Comisiunii Județene Bistrița-Năsăud).
6. Jurisprudența stabilită de Înalta Curte de Casație. Complectul pentru Ardeal și Bucovina.
7. Tabloul legilor regulamentelor și ordonanțelor traduse în românește până în prezent prin îngrijirea Directoratului general al Justiției din Cluj. În supliment: Legea unificată a contribuțiilor directe și impozitul pe venit.

Curtea de Casație și împrumuturile de războiu.

Înalta Curte de Casație a dat la 20 Sept. 1922 cu No 1290 o deciziune care este de o enormă importanță pentru locuitorii teritoriilor foste ungrești. Prin această deciziune Curtea de Casație declară că *debitorii care au luat cu împrumut vie o sumă pentru a subscrie împrumuturi de războiu, nu trebuie să-și plătească datoria; ci creditorul își pierde banii.*

Înainte de a intra în fondul chestiunii, să publicăm aci textul deciziunii:

Înalta Curte de Casație și Justiție Secțiunea III/a.

Decizia No. 1290 Dosar No. 1022—922

S'a luat în cercetare recursul făcut de firma Dornauer și Bauer în contra sentinței No. C. II. 1014—10 1921 a Curții de Apel din Timișoara.

S'a prezentat firma Dornauer și Bauer prin Dl. Avocat David Singer, lipsă Banca Timișoara și Societatea Comercială din Timișoara.

S'a ascultat raportul făcut în cauză.

Dl. Doctor David Singer și-a dezvoltat motivele de recurs, corând cheltuieli de reviziune.

Curtea Deliberând. Asupra cererii de revizuire a firmei Dornauer și Bauer din Timișoara în contra deciziei No. C. II. 1011—10 921 a Curții de Apel din Timișoara.

Având în vedere că recurenta firmă prin cererea de revizuire, dezvoltată și oral, cere reformarea deciziei citate pentru următoarele motive:

Că rău a fost condamnată la plată prin decizia susenunțată, cât timp nu s'a făcut de reclamantă înaintea Curții dovada plății efective pentru și în numele ei a împrumuturilor de războiu Austro-Ungare subscribe pe temeiul mandatului ce ea i-a dat; că ar fi prematură condamnarea, cât timp plata lombardărilor către Banca Austro-Ungară, cum este și lombardul din speță, este în funcțiune de liquidarea acestei Bănci, liquidare ce este în curs de efectuare.

Având în vedere și motivele invocate de Curte prin decizia sa pentru a ajunge la condamnarea firmei recurente;

Având în vedere că în fapt se constată, că suma ce se reclamă de intimați, provine din subscrierea către Banca Austro-Ungară pentru recurenta firmă a unor împrumuturi de războiu Austro-Ungare emisiunea a VIII., pe care apoi intimații le-au lombardat aceleiași bănci.

Având în vedere opunerea la plată din partea firmei recurente;

Având în vedere că în pur drept numai atunci plata din mandat se poate reclama, când plata de către mandatar va fi fost în adevăr făcută pe temeiul mandatului dat de mandante, ceea ce în specie din nimic nu rezultă;

Că mai departe faptul de a însărcina o Bancă de a subscrie la un împrumut, ca imediat apoi să lombardeze fără un mandat special din parte mandantului către o Bancă cu privilegiu de Stat, la care s'a făcut

și subscriererea, nu implică însăși plata sumei corespunzătoare prețului de cumpărare al acelor titluri de împrumut, și ca atare dreptul de a-i reclama plata aceluiași preț nu este legitimată;

Considerând dar că după dreptul comun, când dovada certă a plății titlurilor subscrise pentru și în comptul recurenței firme nu s'a făcut, obligarea acelei firme la o plată, cum a făcut-o Curtea de Apel, nu putea avea loc, așa că din acest punct de vedere cererea de revizuire a firmei recurențe este temeinică și cată a fi admisă ca atare;

Considerând că în afară de aceasta după tratatele de pace, împrumuturile de războiu Austro-Ungare, necăzând în sarcina Statelor moștenitoare de a le plăti precum cade în sarcina lor datoria publică Austro-Ungară dinaintea de războiu aceasta din urmă în proporție ce Comisia de reparațiuni o va fixa, reclamarea plății acelor titluri de războiu nu privește acele State, ci pe Statul Austriac și Ungar de astăzi;

Considerând că împrejurarea, că Statul Român a semnat convențiunea neratificată însă de Parlament, prin care întocmai ca toate Statele succesoare aliate din Imperiul Austro-Ungar, ia asuprași activul și pasivul succursalelor Băncii Austro-Ungare de pe teritoriul său, în anume condițiuni, nu justifică existența vreunei creanțe legale în contra Statului Român din titlurile de războiu lombardate sau nu la acele succursale, întru cât guvernul Român când a subscris și ratificat acea convențiune, a făcut rezerva formală, că prin aceasta nu înțelege de a da vre-o valoare împrumuturilor de războiu Austro-Ungare, care nu-l privesc și nu înțelege a le nostrifica.

Considerând dar, că față de o asemenea rezervă formală din partea guvernului Român, împrumuturile de războiu ale resortisanților din teritoriile eliberate, devenite azi Românești, sunt fără valoare pentru acel guvern, iar cei vătămăși prin asemenea plasamente n'au de cât conform tratatelor să reclame guvernelor Statelor Austriac și Ungar de astăzi spre a fi dăsdăunași, resituindu-i-se sumele plătite, iar în caz de refuz să se adreseze Tribunalului Arbitral mixt instituit în acest scop prin tratatele de pace, iar nici de cum instanțelor judecătorești ordinare;

Considerând că din moment, ce împrumuturile de războiu Austro-Ungare au această soartă după tratatele în vigoare și după situația specială de la noi, lombardurile cad și ele de la sine, iar dacă reclamanta ce-a plasat pentru recurenți sume de bani în asemenea titluri, vor să și le recapete, ori să obție diferența dintre valoarea lor și quantumul lombardului, n'are de cât să se adreseze Guvernului Austriac sau Ungar, căroro le au folosit suma pentru purtarea războiului, iar în caz de refuz să reclame sumele acelor guverne prin intermediul Tribunalului Arbitral mixt.

Considerând că, din toate aceste puncte de ve-

dere rezultă dăr, că nu putea obliga Curtea de Apel pe firma recurentă la plata sumei derivatoare din împrumutul de războiu Austro-Ungar și nici din lombarduri aferente lor, decizia ei deci cată a fi reformată din acest punct de vedere, cu cheltueli de judecată apreciate de această Înaltă Curte la 500 (cinci sute) lei.

Pentru aceste motive Curtea în Numele Legii.

Admite cererea de revizuire;

Reformează sentința Curții de Apel din Timișoara cu No. C. II. 1011—10 921, cu privire la partea acestei sențiute, prin care s'a reformat în parte sentința primei instanțe și confirmă sentința Tribunalului Timișoara No. C. II. 5886—6 920 cu privire la respingerea celui de al doilea capăt de cerere din acțiune și obligă pe firma reclamantă, Banca Timișoreană și Societatea Comercială din Timișoara, să plătească firmei intimatelor Dornauer și Bauer din Timișoara, 500, (cinci sute) lei cheltueli de revizuire.

Data în ședință publică astăzi 20 Sept. 1922.

— Analizând această deciziune, constatăm că Înalta Curte nu s'a mulțumit numai să admită expunerile părâtului care, recunoscând datoria, opune numai că aceasta nu este exigibilă cât timp lichidarea Băncii Austro-Ungare nu este terminată. Deci, după părât, *acțiunea este prematură*. Înalta Curte merge mai departe, declarând că *nu există datorie*; institutul financiar care a dat împrumut pe titlurile lombardate de părât, nu poate să pretindă plata sumei împrumutate ci trebuie să se adreseze guvernului austriac sau ungar, pentru a obține diferența dintre valoarea titlurilor și cuantumul lombardului.

Pentru a înțelege această deciziune, trebuie să expunem starea de fapt:

Firma D. B. a dat mandat Băncii T. să subscrie pentru firmă și în numele ei împrumuturi de războiu, emisiunea a VIII. Deși starea de fapt nu reiese exact din deciziune, este sigur că în speță procedura a fost cea urmată la toate subscripțiile. Subscriitorul a declarat că pentru garantarea sumei ce va fi vărsată de către Banca T. la Banca Austro-Ungară pentru a plăti prețul titlurilor subscrise de firmă, lombardează aceleași titluri (care urmau a fi predate băncii pentru suma subscrisă și vărsată de bancă). Banca T. a debitat pe subscriitor cu întreaga sumă și a primit lombardarea acestor titluri până la concurența unei părți din valoarea lor nominală (de regulă 75%). Banca T. a garantat față de Banca Austro-Ungară întreaga sumă, Banca A. U. a dat reescont până la 60%, a luat în primire dela statul maghiar titlurile de războiu și le-a predat Băncii T. numai după achitarea datoriei de către aceasta. Deci Banca T. s'a achitat la Banca Austro-Ungară. Deoarece titlurile lombardate și-au pierdut valoarea, Banca T. nu poate să-și încaseze creanța prin vinderea lor ci pretinde ca cel ce a lombardat titlurile să fie obligat la restituirea sumei plătite pentru el.

Fie mandat, fie împrumut, este clar că partea trebuie să plătească. Dacă este vorba de mandat, mandantul trebuie să restituie mandatarului sumele plătite pentru el de către mandatar (art. 1014 C. civ. austr.) Dacă este vorba de împrumut, suma împrumutată trebuie restituită (art. 983. C. c.) Faptul că titlurile lombardate și-au pierdut valoarea, este indiferent. În caz de mandat, mandantul fiind dominus negotii, el trebuie să sufere paguba. Când mandantul, printr'un mandatar cumpără un obiect care n'are nici o valoare sau care în urmă își pierde valoarea, el face aceasta pe riscul său propriu și nu poate cere ca mandatarul să renunțe la restituirea cheltuielilor făcute pentru executarea mandatului. Iar în caz de împrumut, împrumutătorul nu poate să-și piardă creanța numai pentru motivul că amanetul dat nu este suficient.

Până aici suntem de acord cu expunerile Curții de Casație. Înalta Curte motivează respingerea acțiunii cu faptul că Banca T. n'a dovedit plata făcută către Banca Austro-Ungară pe baza mandatului primit. În adevăr, dacă raportul de drept în chestie îl calificăm ca mandat, mandatarul nu poate pretinde restituirea cheltuielilor făcute fără a dovedi plata efectivă a acelor cheltuieli. Suntem deci de acord cu argumentarea pără-tului, admisă de Înalta Curte.

Când însă Curtea merge mai departe, declarând că mandatarul nici atunci n'ar putea cere restituirea cheltuielilor când ar dovedi că s'au ivit odată cu executarea mandatului, nu putem să fim de acord cu deciziunea.

Cu ce motivează Înalta Curte această deciziune?
Nu știm.

Curtea constată mai întâiu că împrumuturile de războiu nu cad în sarcina statului român. De sigur că nu. Nimeni n'a afirmat până acum contrarul. Dar în speță nu este vorba de aceasta. Soarta împrumuturilor de războiu este cu totul indiferentă în speță când este vorba numai de chestiunea, dacă un cetățean român poate sau nu să ceară dela alt cetățean român restituirea cheltuielilor făcute cu executarea mandatului primit. De răspunderea statului nu vorbește nimeni.

Deci când Curtea expune că acela care a cumpărat titluri de războiu, nu poate să ceară plata pe baza acestor titluri, decât dela statul maghiar sau austriac, are dreptate, dar nu spune nimic despre obiectul procesului. În speță reclamantul nu cere plata promisă prin titlu, nu pretinde îndeplinirea promisiunii de plată cuprinse în titlu. De sigur că n'ar putea să se adreseze cu această pretențiune decât celui care a emis titlul, care a făcut promisiunea. Dar reclamantul nu cere aceasta. El cere restituirea cheltuielilor sale făcute cu executarea mandatului sau — dacă ar fi vorba de împrumut — restituirea sumei împrumutate.

Conform acestora, expunerile Înaltei Curți referitoare la faptul că statul român nu răspunde pentru aceste titluri, n'au nici o legătură cu starea de fapt.

Cu toate acestea, Înalta Curte spune următoarele: „considerând că din moment ce împrumuturile de războiu au această soartă... lombardurile cad și ele dela sine, iar dacă reclamanta a plasat pentru recurenți sume de bani în asemenea titluri și vrea să și le recupereze, n'are decât să se adreseze guvernului austriac etc.

Cum? Mandatarul să ceară plata dela emitentul titlului? Dar pe ce bază? Titlurile au fost subscribe de mandant; creditorul statului austro-ungar este mandantul. Mandatarul n'are acțiune pe baza titlurilor altuia. Toate drepturile se dobândesc față de terții numai pentru mandant (art. 1017. C. c.); mandatarul n'are acțiune decât față de mandant. Înalta Curte a calificat raportul de drept în speță ca mandat și prin urmare nu poate să ajungă la concluziunea că prin subscripțiune mandatarul a dobândit drepturi și nu mandantul.

Dacă raportul de drept este calificat ca împrumut, ajungem la același rezultat. În acest caz este și mai clar că titlul lombardat de parte nu poate fi proprietatea celui care l-a luat în lombard și care a dat împrumutul. Deci este clar că pentru a încasa suma arătată în titlu, numai partea poate să se adreseze guvernului austro-ungar, fiind datoare să plătească băncii suma împrumutată.

Nici un argument nu se poate găsi pentru soluțiunea ca mandatarul sau împrumutătorul să-și piardă creanța numai pentru motivul că mandantul a speculat rău.

Pentru ce să supoarte pagubă acționarilor băncii care au dat cu împrumut? Pentru ce să n'o sufere acela care ar fi avut și folosul? Acționarilor băncilor sunt vinovați, când părțile au scris titlurile de războiu pentru a-și plasa capitalul cu o dobândă mare?

Dar oricât de clar ar fi punctul de vedere juridic, am tăcea dacă interesele naționale ar cere soluțiunea dată de Înalta Curte.

Însă soluțiunea nu este în armonie cu interesele noastre naționale.

Dacă băncile streine vor da faliment sau vor avea pierderi enorme, puțin ne pasă. Dar prin deciziune sunt lovite și instituturile cu capital național. Ruinarea acelor bănci este o mare pierdere națională. Băncile române care au în portofoliul lor titluri de războiu lombardate trebuie să dea faliment, dacă practica judecătorească va aplica consecvent soluțiunea dată de Înalta Curte.

Acei care au scris titlurile de războiu, în regula generală au plasat numai o parte neajusemă din averea lor, deci nu suferă pagubă mare. Băncile însă, la care s'au centralizat toate subscripțiunile, vor avea pierderi enorme. Iar prin ruinarea acestor bănci vor fi ruinate și întreprinderile industriale și comerciale care depind de ele.

Dar nici acest argument nu este decisiv. Hotărâtor este faptul că nu se mai poate plasa nici un împrumut intern, dacă băncile vor trebui să fină socoteala de faptul că riscul subscripțiilor nu va fi suportat de

subscriilor; ci de banca la care s'a făcut subscripțiunea. Fără de bănci, nici un împrumut public nu poate fi plasat. Dar băncile cum să răspundă pentru obligațiile pe care niciodată n'au luat asupra lor?

Tot în chestiunea titlurilor de războiu lombardate și Ministerul Justiției a emis o ordonanță pe care o publicăm aci.

Ministerul Justiției Direcțiunea Generală Judiciară. Nr. 4036. 1. Febr. 1923. Domnului Președinte al Tribunalului. Domnule Președinte! Având informațiuni că o bancă ungară din Timișoara a chemat în judecată o firmă din acelaș oraș pentru plata unei sume de bani în coroane cu care a creditat-o că sa subscris la împrumutul de război maghiar, Ministerul de Finanțe examinând chestiunea de principiu, intervine a se lua măsuri ca autoritățile judicătorești din Transilvania și Bucovina să suspende toate procesele pornite de creditorii foști inamici în contra supușilor români și aceasta pe baza dispozițiilor art. 250. din tratatul de pace dela St. Germain și art. 233. din cel dela Trianon. Astfel § 12 de sub art. 250 (St. Germain) (art. 233. Trianon) declară anulate plasamentele efectuate ori unde numărul interesărilor, cuprinși fiind în această categorie societățile și asociațiunile în care acești resortisanți erau interesați, de către persoane responsabile de administrarea bunurilor inamice sau controlând această administrațiune sau prin ordinele acestor persoane sau a unei autorități oarecare, restituirile acestor sume în numerar se vor face fără să se țină în seamă aceste plasamente. Prin urmare dacă plasamentele în împrumuturi de război făcute în mod forțat sunt anulate, ca urmare și lombardarea lor suferă aceeași soartă, iar cei ce datorează sume pentru titlurile de război rezultat al acestui plasament nu pot fi urmăriți. Cei ce au făcut operațiuni cu asemenea titluri, au dreptul de a cere indemnizări echivalente sumelor ce au format obiectul acelor operațiuni. A condamna pe cel ce le-a lombardat — cum s'a făcut pe altura de unele Tribunale sau Curți — însemnează că s'ar anticipa asupra titlurilor de război dându-le o valoare cel puțin corespunzătoare sumei din lombard, ceace este contrar hotărârei guvernului nostru în acord cu dispozițiunile tratatelor cari ne pun în sarcina numai datorniile Statului Austro-Ungar anterioare războiului. Am onoare a V comunica această intervenire a Ministerului de Finanțe și Va rog să binevoși a o avea în vedere când cazul se va prezenta. p. Ministru: SS. Ioan Bottez, Director General: SS Ispasiu.

Această ordonanță confirmă cele spuse de noi.

Ministerul Justiției vorbește de creditorii maghiari sau austriaci, exprimându și părerea că acești creditori nu pot cere restituirea sumelor plasate în mod forțat în împrumuturi de războiu. Vom reveni asupra acestei ordonanțe dar constatăm și de această dată că ea nu se referă la cazul când un supus român întentează acțiunea contra

unui alt supus român pentru restituirea cheltuielilor făcute pentru acesta din urmă cu executarea mandatului de a-i cumpăra titluri de războiu. Când un litigiu se ivește între doi supusi români, Statul este desinteresat și Tratatul de pace care reglementează numai chestiuni internaționale, nu se aplică. Deci ordonanța, invocând Tratatul și vorbind numai de procesele întentate de foști inimici contra supușilor români, nu îmbrățișează procesele întentate de supușii români. În afară de aceasta, §. 12 din art. 250 al Tratatului St. Germain referindu-se la plasamentele făcute în mod forțat prin persoane care au administrat bunurile inamice sau au controlat această administrație, ordonanța dată pe baza aceluși articol n'are nimic de a face cu subscripțiunile și lombardările făcute de parte de bună voie. Ordonanța subliniază că vorbește numai de plasamentele făcute în mod forțat și că prin condamnarea acelor care au lombardat împrumuturile, s'ar da titlurilor o valoare cel puțin corespunzătoare sumei din lombard și că prin aceasta suma din lombard ar fi pusă în sarcina statului. Cum însă aceste sume numai atunci s'ar pune în sarcina statului, dacă la lichidarea averilor în chestie s'ar ținea socoteală de aceste lombardări, este clar că ordonanța se gândește, la cazurile când Statul român ar fi vătămat prin faptul că Statul maghiar sau austriac ar socoti aceste plasamente la socotelele reciproce și prin urmare ar restitui averea în chestie scăzând suma plasamentelor. Cum însă într'un proces civil nu se poate stabili — fără participarea fiscului — dacă plasamentul s'a făcut sau nu dintr'o asemenea avere, Ministerul până la clarificarea situației, a suspendat toate procesele pornite de creditorii maghiari, austriaci, bulgari, turci și germani contra debitorilor supusi români, dacă obiectul acestor procese este vre'o creanță care a devenit exigibilă înainte de 3 Noembrie 1918 (ziua armistițiului care este ultimul termen pentru aplicarea normelor tratatului, referitoare la creanțele dintre supuși români și inimici.)

Dr. A. R.

In jurul legii de unificarea „Corpului de Avocați.”

„Advocați stragiari, și Candidați de avocați”

Legea pentru organizarea și unificarea Corpului de avocați apărută la 21. Februarie 1925 nu lămurește situația de drept a candidaților de avocați din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș, adică a avocaților stragiari din aceste provincii, (noțiunea în esență este aceeași.)

Legea cea nouă în dispozițiile tranzitorii regulează situația tranzitorie a „apărătorilor” din vechiul regat, Bucovina, Basarabia, apoi a „actualilor avocați stragiari” din vechiul regat, dar nu amintește nici un cuvânt despre actualii candidați de avocați, cari au drepturi câștigate în baza legilor fostei Ungarii, (art. de lege 34 din anul 1874) menținute în vigoare de Consiliul Dirigent. — Din cauza acestei lipse de dispoziții esprese, legea cea

nouă îndată după apariție a dat însă loc la controverse și vii discuțiuni cu privire la drepturile candidaților și în deosebi privitor la dreptul candidaților de a pleda la ori și care instanța ca înlocuitorul („substitutul”) avocatului pe lângă care face stagiul de practică. — În articolul II. din legea nouă se spune că „Stagiarii pot fi autorizați a pleda în prima instanță în acțiunile supuse apelului în virtutea unei delegațiuni a asistenței judiciare sau avocatului pe lângă care își exercită stagiul”. În urma acestei dispozițiuni având în vedere că legea a intrat în vigoare odată cu publicarea ei în Monitorul Oficial, la Tribunalul din Cluj ca instanță de apel s'a ridicat incident dilatoric față de un candidat de avocat, care nu ar avea dreptul să pledeze în apel. — Tribunalul a adus hotărârea principială, că candidații de avocați cari la intrarea în vigoare a legii celei noi erau înscrși în barou și prin urmare au drepturi câștigate, pot pleda și în apel, adică privitor la acțiunile care se poate aplica §. 11. din lege. Candidații de avocați actuali deci își mențin toate drepturile câștigate. Eu cred, că aceasta hotărâre este dreaptă, și corespunde intențiunii legiuitorului. — O interpretare a „Dispozițiunilor tranzitorii” la lumina principiilor generale de drept ne va convinge de temeinicia hotărârei Tribunalului. — Un astfel de principiu general pe legiferare este, că legea nouă nu poate leza drepturile câștigate, cu alte cuvinte, că legea nu are putere retroactivă. Numai în cazuri excepționale poate legea să și proiecteze efectul asupra stărilor de drept regulamentate prin legi anterioare adică: să intre în vigoare înainte de promulgarea ei și anume când interese mari naționale sau sociale cer aceasta, adică, când efectul retroactiv al legii este dictat de vreo necesitate de stat. Dar în astfel de cazuri legea trebuie investită expres cu puterea retroactivă, și dacă legiuitorul nu face aceasta, nu se poate atribui legii acesteia putere retroactivă prin deducțiuni. Orice lege, care tinde să ia sau să îngreudească vreun drept existent trebuie interpretată în privința această absolut restrictiv. Legiuitorul în cazul din speță în dispozițiunile transitorii și finale, recunoaște acest principiu de drept. În art. 115. se spune că „In Basarabia și Bucovina apărătorii păstrează drepturile legal câștigate”, §. 120: „In vechiul regat și în Basarabia dispozițiunile prezentei legi în privința vârstei, a stagiului și a examenului de intrare în barou nu se aplică aceloră cari la promulgarea acestei legi vor fi licențiați în drept, nici aceloră, cari vor fi fost regulat înscrși ca studenți în anul 1922 la vreo facultate de drept. Aceștia precum și actualii stagiați vor continua să funcționeze în condițiunile legii pentru organizarea corpului avocaților din 1907”. Art. 121: „Se respectă drepturile câștigate de avocații, cari la data promulgării legii vor fi înscrși în barou și cari sunt profesori de orice categorie”. Am citat aceste dispozițiuni din lege, fiindcă din acelea reiasă clar intențiunea legiuitorului de a respecta drepturile câștigate, și, fiindcă având în vedere această intențiune, exprimată expresis verbis, noi credem că în categoria actualilor „avocați stagiați” și a celor licențiați în drept „trebuie să punem și pe candidații de avocați din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș în consecință dispozițiunile transitorii fixate pentru actualii avocați stagiați și licențiați în drept trebuie să fie aplicate — per analogiam — și față

de candidații de avocați, cu atât mai vărios, fiindcă situația de drept a candidatului și a licențiatului adică a avocatului stagiar era similară. Dacă la aplicarea legii candidații de avocat nu s'ar identifica cu „apărătorii”, „licențiații” și foștii „avocați stagiați” s'ar crea o situație nedreaptă și jignitoare pentru candidații de avocați, căci licențiatul din vechiul regat cu 3 ani de studii universitare va putea pleda la oricare instanță, pe când candidatul de avocat cu patru ani de studii universitare, cu trei riguroase și titlul de doctor și eventual cu 3—5 ani de practică nu va putea pleda decât la instanța întâia în cauzele supuse apelului. Articolul 122. din lege abrogă legile etc. existente și *privitoare la avocați*, dispozițiunile legilor vechi referitoare la candidații de avocați nu se abrogă bineînțeles numai la actualii candidați de avocați. Adică nu numai spiritul legii dar și litera legii respectă drepturile câștigate de candidații de avocați. În rezumat: noi suntem de părere, că pentru candidații de avocați înscrși la promulgarea legii în barou sunt a se aplica normele art. de lege 34 din anul 1874, §§-ii 11—16 și ordonanțele fostului Consiliul Dirigent date în această materie. Candidații de avocați deci vor pleda și de aci înainte la oricare instanță și vor de examenele de liberă practică avocațială (censura) conform legilor vechi. Și suntem ferm convinși, că nici Regulamentul de aplicare, care se va da de Ministerul Justiției nu va nesocoti aceste drepturi, având în vedere că Regulamentul — chiar parte din lege să facă — nu poate conține dispozițiuni în contradicție cu spiritul legii.

Dr. Joachim Tolciu
avocat în Cluj.

Prescripțiunea contravențiunilor de închiriere.

În aplicarea oricărei norme de drept, pe lângă celelalte principii importante ale dreptului, în privința timpului, joacă un rol important: *prescripțiunea*. Principiul prescripțiunii — atât în sens civil cât și penal — se rezimă pe efectul inezistibil al timpului. ce duce totul la pierire. Orice lege, printre măsurile ce a găsit să ia pentru înlăturarea vreunui neajuns general, dispune totodată și în privința prescripțiunii dreptului, căruia i-a dat ființă. Din punctul de vedere al penalității prescripțiunea este clasată pentru crime după pedeapsă, iar pentru delicta și contravențiuni după calificarea infracțiunii.

Având în vedere că, contravențiunea nu poate fi prevăzută numai de Codul contravențiunilor, ci conform art. 1. al acestui cod (XL: 1879) de oricare lege, ordonanță ministeriale sau regulament de de municipii sau comune urbane, prescripțiunea contravențiunilor poate fi ori generală, când se aplică cea prevăzută de codul contravențiunilor, ori specială când însuși legea respectivă dispune separat asupra prescripțiunii contravențiunilor.

Legea pentru înființarea oficiilor de închiriere, precum și legea pentru prelungirea contractelor de închiriere prevăd contravențiuni față de cei ce nu se conformază dispozițiunilor legale, fără însă a fixa timpul prescripțiunii speciale.

Art. 19. din legea oficiilor de închiriere stabilește pedepsele contravențiunilor, cari sunt:

a) Cu 1000—10.000 Lei amendă pentru cei cari contravin dispozițiilor dela *art. 1.*, fie prin închiriere în afară de oficiu, fie prin angajamente necuprinse în contractul de închiriere;

b) Cu 100—1000 Lei pentru călcarea altor dispozițiuni a legii de față și regulamentului ei de aplicare.

Legea pentru prelungirea contractelor de închiriere prevede contravențiunile în *art. 3.* alin. 4., dispunând judecarea acestora în conformitate cu *art. 40.* din legea măsurilor excepționale, iar pentru pedepsire invoacă *art. 23.* din c. pen.

Este incontestabil că, legiuitorul când a prevăzut aceste contravențiuni, nestabilind prin aceste legi termen separat pentru prescripțiune, s'a bazat pe normele generale ale codului de contravențiuni, lăsând aplicare dispozițiunei prescripție în privința contravențiunilor cea prevăzute de cod. Astfel însă, dată fiind legea pentru tot cuprinsul țării, unde azi sunt patru diferite coduri de contravențiuni prevăzând diferite dispozițiuni de prescripțiune, altul va fi termenul de prescripțiune aci în Ardeal și altul în v. regal. sau chiar în Bucovina.¹ Totuși această măsură este luată corect, chiar în vederea faptului ca ea să stea în armonie și nu în contradicție cu prevederile legii în vigoare în fiecare teritoriu de drept cu diferite legi. Calitatea contravențiunei — fiind călcarea legii în apărarea căreia s'a prevăzut — rămâne *contravențiune* ori unde ar fi și ca atare cade în prevederile normelor generale ale fiecărui cod de contravențiuni.

În Ardeal este în vigoare codul de contravențiuni prevăzut prin legea XL. din 1879. În ce privește prescripțiunea, acest cod prevede în *art. 31.* o prescripțiune de șase luni, în care timp se stinge dreptul de a se mai putea intenta procedura în contra inculpatului. Această măsură se va respecta însă numai în acel caz, dacă legea care prevede contravențiunea nu dispune contrariul. Cu alte cuvinte prescripțiunea generală a contravențiunilor în Ardeal este șase luni față de oricare contravențiune, în privința căreia nu se prevede o prescripțiune specială.

Regulamentul legii pentru înființarea oficiilor de închiriere în *art. 25.*, ca și legea în *art. 1.*, vorbește de nulitatea închirierilor făcute în afară de oficiile de închiriere, înșirând apoi pedepsele, ca urmările naturale ale contravențiunilor comise prin închirierile, ce sunt nule de drept. Văzând deci că, prescripțiunea prevăzută de *art. 31.* din cod. contrav. se referă numai la contravențiunea ca atare, adică la procedura prin care ar urma să se aplice pedeapsa convenită pentru infracțiune, actul închirierii rămâne nui de drept și pentru mai departe și nu are nimic de a face cu prescripțiunea prevăzută pentru contravențiune. Așa fiind, este greșită părerea de a crede că, trecerea timpului de șase luni al prescripțiunii va putea sancționa ilegalitatea actului de închiriere, declarându-l legal. Prescripțiunea nu nulifică dreptul ca atare, ci numai dreptul de a uza de el. Prescripțiunea ca atare nu este aplicabilă pentru oricare drept, ci numai pentru care legea sau jurisprudența o admite. Astfel orice prescripțiune este numai un drept excepțional — *jus singulare* —

¹ 6 luni în Ardeal (*art. 31.* c. contrav.) 1 an în v. regal (*art. 595* c. pen.)

deci în special prin analogie, prescripțiunea nu se poate aplica față de alte cazuri. Prescripțiunea apoi își are și criteriile sale proprii. Afară de trecerea timpului deplin și continuu, se mai pretinde și buna credință — *bona fide* — acelaia, în favoare căruia există prescripțiunea.

Ori, dacă actul de închiriere al contravenientului este — *ab ovo* — nul, dacă acesta prin contravențiune a ajuns la închiriere, el este de rea credință și el se găsește numai într'un *fapt dar nu drept* de închiriere. Precum însă nu există prescripțiunea actului de închiriere, încheat afară de lege, astfel nu există prescripțiunea penalității. Contravențiunea ca o călcare de lege există, dar după șase luni nu i-se mai pot aplica urmările în ceea ce privește amenzile prevăzute. Accentuez această prescripțiune a contravențiunilor de închiriere, deoarece în practică se trece cu vederea.

Chestiunea închirierii, formând actualitatea prezentului, în ce privește interpretarea ei, merită, în zilele de față, o deosebită atențiune.

Dr. I. Bartha

Actualități

Tribunale arbitrale în Austria și Germania. În urma fluctuației valutei, procedura înaintea instanțelor obișnuite a devenit insuportabilă pentru comercianții și industriașii din Austria și Germania. Cu toate că în ambele țări procesele se judecă cu repeziune, durata medie a unui proces este totuși de un an. Nici reclamații, nici pârâți nu pot să suporte riscul procesului printr'un timp așa de lung. Dacă reclamantul ar avea o creanță de 100.000 coroane austriace, în caz de plată imediată ar putea să cumpere 4000 coroane cehoslovace, iar dacă în urma faptului că procesul a durat un an, cu suma de 100.000 coroane austriace un poate cumpăra decât numai 50 coroane cehoslovace. Cu alte cuvinte, în decursul procesului a pierdut 99% din creanța sa.

Invers, dacă un comerciant austriac a cumpărat înainte cu un an mărfuri cu 10000 coroane cehoslovace, în acel timp cam 250.000 coroane austriace, iar după trecerea anului va fi condamnat la plată, va trebui să plătească 20.000 coroane. Adică pârâtul care a intențat un proces cu bună credință, fiind convins că nu este dator, este complet ruinat numai în urma faptului că procesul a durat un an.

În Germania s'au ivit între altele următoarele cazuri:

Între doi antreprenori s'a ivit un diferend în jurul furnizării unui electromotor. Cazul era foarte dubios: reclamantul a pierdut procesul în prima și l'a câștigat în ultima instanță. Procesul a durat 15 luni. Pârâtul ar fi putut furniza motorul în timpul intențării acțiunei cu prețul de 30000 mărci, acum însă pentru a-l furniza trebuie să-l cumpere cu 15.000.000 mărci.

O firmă germană s'a obligat acum vr'o. doi ani să furnizeze 200 mașini de scris cu prețul de 90 dolari (alunci 3600 mărci) s'a iscol proces civil, iar firma fiind condamnată este datoră să plătească acum pentru 18000 dolari adică în loc de 720.000 mărci suma enormă de 360 milioane de mărci.

În urma ivirii multor cazuri de asemenea natură, nici în Austria, nici în Germania nu se mai

judică procesele comerciale de către instanțele obișnuite.

În Germania s'a ivit lozinca: „*Los vom ordentlichen Gericht*.“ Fostul ministru de justiție prusian D. Schiffer scrie în numărul din 1 Ianuarie 1923 al revistei Deutsche Juristenzeitung următoarele: „Die grundsätzlich wichtigste der erzielten gesetzgeberischen Neuerungen ist gerade ein Ergebnis der legislativen Impotenz, wie sie sich gegenüber dem Gesamtproblem (der Justizreform) als vorhanden erwiesen hatte. Die Einführung der Kaufmanns- und Gewerbegerichte war die Reaktion gegenüber der Unfähigkeit, den Geist aus dem sie geboren waren, in unsere Zivilprozessordnung überhaupt einzuführen und ihr Verfahren ganz allgemein in der sozialen und volkstümlichen Weise um- und auszugestalten, die sich nunmehr in jene Sondergerichte flüchtete und in ihnen sich bewährte und reiche Anerkennung faud.“

Dr. von Staff presedintele Kammergerichtului Berlin scrie în acelaș număr: Die Langsamkeit des Rechtsganges mit 3 Instanzen ist bei der gegenwärtigen Unbeständigkeit des Markwerts unerträglich und entzieht in steigendem Masse den Gerichten gerade die Rechtsstreitigkeiten aus dem Kreise des Grosshandels, der Grossindustrie und sonstiger Grossbetriebe, da dieser die schneller und billiger arbeitenden Schidssgerichte vorzieht.“

După cum se vede, în țările cu valuta slabă comercianții recurg la tribunalele arbitrale. Nici în Germania, nici în Austria nu poate fi vorba de neîncredere în justiția de stat. Mai ales în Germania se poate constata că tribunalele arbitrale sunt compuse sau cel puțin conduse de magistrați, lucru care arată limpede că comercianții au toată încrederea în slujbașii justiției. Aproape toți magistrații pensionari se ocupă cu judecarea proceselor ca arbitri sau superarbitri.

Este vorba de un fenomen mondial, necesitat de situația financiară. A. P.

Aplicarea legii de Reformă Agrară în Ardeal

Comisiunea județeană pentru R. A. Jud. Bistrița-Nasaud

No. 88.

1 Februarie 1925.

Deosebirea între contractul de arendă și contractul de închiriere.

Ce înțelege legiuitorul legii de reformă agrară prin cuvântul s'ean.

Arciumarul de la sate pot beneficia de dispozițiunile art. 6. litera b) din legea ref. agrare?

SENTINȚĂ:

Comisiunea Județeană de expropriere Bistrița.

Asupra apelului declarat de comuna politică Galați în contra hotărârei de expropriere No. 628—922 a Comisiunii de Ocol Bistrița, hotărâre prin care s'a expropriat în folosul lui Lang Iosif locuitor din com. Galați, terenul de sub No. top. 397 din acea comuna.

Având în vedere actele din dosar, declarațiunile și susținerile părților consemnate în procesele verbale de ședință ale Comisiunii de Ocol și ale Comisiunii Județene.

Pe baza dispozițiilor lor art. 78 din legea R. A. 503. pr. c. c. și art. 6 lit. b) din legea R. A.

În Numele Legi, Hotărâște: Reformează hotărârea. No. 628—922 a Comisiunii de Ocol pentru expropriere Bistrița. Menține mai de parte pe seama comunei politice Galați terenul pe care menționata comisiune îl expropriase în folosul lui Lang Iosif din acea comună.

MOTIVE:

Din actele aflate la dosar, în fapt se stabilește următoarele: înaintea comisiunii de ocol pentru expropriere Bistrița, se prezintă locuitorul Lang Iosif din comuna Galați și cere să se exproprieze în folosul său, terenul cuprins în c. f. No. 937 a comunei Galați sub Nr. top. 397, în întindere totală de 123 stj. p. pe motiv că încă din anul 1864 s'a construit pe el, de către autorul său un oare care Blumenfeld Israel, o casă care de la acea dată până în prezent s'a folosit de autorul său și de dânsul plăind Comunei o arendă anuală de 10 cor. Comisiunea de ocol având în vedere nume discuțiunile orale care au avut loc în ședință între numitul Lang și reprezentanții comunei și luând de bază declarațiunea numitului Lang că suma de bani pe care comuna i-o fixase să plătească, sumă anume prevăzută într'o deciziune a consiliului comunal consemnată în procesul verbal No. 3—92 atașat la dosar era drept arendă, expropriază în folosul numitului Lang acel teren, pe baza art. 6 alin. b) din legea R. A.

În contra acestei hotărâri, Comuna politică Galați făcând id apel înaintea comisiunii județene, în ședințele care au loc cu ocazia cercetării acestui apel, se mai prezintă: la cererea comisiunii, un alt procesverbal cu data de 12 Aprilie 1885 de care se face mențiune în primul proces verbal, și de către Lang, un certificat comunal din care se constată că el personal a mai clădit pe acel loc, cu începere de la 1905 un grajd, o gheretă pentru o măcelarie și a făcut și oare care plantațiuni.

Orî, din procesul verbal cu data de 12 Aprilie 1885 reeșind: că în acea zi primarul comunei Galați, aduce la cunoștința reprezentanței comunale că a expirat termenul de 20 ani, cât, numitul Blumenfeld Israel își rezervase dreptul să folosească el o casă pe care o făcuse pe seama comunei și invită reprezentanța comunală „să probeze“ o învoire cu numitul Blumenfeld asupra prețului ce comuna ar avea de plătit drept evaluare a casei și asupra modului de a se desface acest contract care nu se mai găsește în arhivă. Că reprezentanța comunală, după o constătuire cu Blumenfeld, hotărăște să i se plătească pentru speșele ce a făcut cu clădirea casei, și a unui grajd suma de 300 fl. din care să i se rețină 105 fl. ce Blumenfeld datoră comunei, iar plata să i se facă în 2 rate și anume la 1 Noembrie acel an, și la 5 Maiu 1886: Și deoarece comuna nu avea banii necesari iar pe Blumenfeld nu îl putea sminți din casă înainte de a i plăti, îl lăsă să locuiască în casă, fără de nici o plată până la 15 Maiu 1886, dată când i se achita ultima rată, și când Blumenfeld avea să dea în seama comunei, casa, grajdul și gardurile, în starea în care erau la 12 Aprilie 1885, stare pe care s'a și delegat reprezentanța comunală să o constate.

Iar din procesul verbal cu data de 5 Ianuarie 1892 reeșind că la acea dată primarul comunei, aducând din nou în discuția reprezentanței comunale

cazul lui Blumenfeld căruia nu-i se achitase încă de comună cei 395 fl. reprezentanța comunală hotărăște ca, sau Blumenfeld sau ori care din fiicele sale să locuiască pe mai departe casa, timp nedeterminat, în următoarele condițiuni: Blumenfeld să plătească comunei în fie care an câte 5 fl. v. a. La caz când comuna ar avea nevoie de casă comunală, oii cine va locui casa va fi obligat să o părăsească, iar comuna va fi obligată să-i plătească prețul casei „cum se va stabili atunci, sau cum vor statorî estimatorii din comuna sau pe care îi va aduce Blumenfeld din comune străine”. Deci,

Din ambele aceste procese verbale reeșind în mod îndiscutabil că Blumenfeld nu era un arendaș al pământului pe care clădise casa și grajdul și care era proprietatea comunei, ci un beneficiar al acelor clădiri care deveniseră și ele proprietatea comunei încă de la 5 Ianuarie 1885 data expirării celor 20 ani pentru cât i se concedeseră pentru prima oară folosința lor și acest caracter dându-l și legea (C. C. A. art. 1091) contractului intervenit între comună și Blumenfeld, care avea de utilizat un lucru fără al mai prelucra iar nu un lucru, pe care îl putea utiliza numai prin sânguință și osteneală. Comisiunea Județeană nu a putut aproba hotărârea Comisiunii de ocol, care, numai neobservând aceste distincțiuni a considerat pe Blumenfeld ca arendaș al locului expropriat 5 ani neîntrerupți, și a făcut aplicarea art. 6 punct b) din legea R. A. expropriind în folosul lui pământul pe care făcuse menționatele construcțiuni.

Considerând pe de altă parte că prin cuvântul „sătean” întrebuițat în diferitele dispozițiuni ale legii R. A. cu privire la ce urmează să fie împroprietăriți, legiuitorul nu a putut avea în vedere de cât pe bărbați, capi de familie, locuitori la țară (comune rurale, sate, cătune), care muncesc pământul, și nu pe cei, cari de și locuiesc la sate au alte ocupațiuni principale, comisiunea de ocol nu putea să exproprierei în folosul lui Lang Iosif pământul în litigiu, chiar dacă i ar fi fost arendat acel pământ, de ore ce, numitul Lang, după chiar declarațiunea sa, declarațiune consemnată în procesul verbal de sedință No. 8 din 5/1—922, nu este și nu a fost muncitor de pământ, ci de 30 ani are ca ocupațiune principală, comerțul de băuturi.

Pentru toate aceste motive Comisiunea Județeană a trebuit să reformeze hotărâre apelată.

Data la sediul comisiunii județene în Bistrița

(ss) Davidescu,

președinte, Cons. Curtea de Apel Cluj.

JURISPUNDENȚA STABILITĂ

De

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Complectul pentru Ardeal și Bucovina

Secția II. Ardeal.

Infrațiune. Recurs în nulitate făcut de acuzați, apărător și parchet. Puterea legală a sentinței forului primei instanțe cu privire la criminalitatea faptului unuia din acuzați §. 385 p. 1. a, 387 și 395 pr.

pen. Calificarea infracțiunii și imputabilitatea ei, §. 385 b) și c) p. 2. Remediul procesual exclus, pedeapsa edictată de lege fiind influențată prin aplicarea §. 92 c. pen. Măsurarea pedepsei în sensul §. 33. pr. pen. Recurs în nulitate nefondat în baza §. 385. p. 3 și 384 pr. pen. Recurs în nulitate în temeiul §. 385. p. 1 a) al apărătorului acuzatei II. Motiv insuficient. Dacă aprecierea probelor poate servi de baza recursului în nulitate. Soluțiune negativă. Determinare la comiterea crimei prin induplicarea altui coacuzat. Concluziuni greșite trase de instanța de fond din faptele neacceptate ca adevărate. Complicitate calificată în §. 69 p. 2. c. pen. Admiterea recursului în nulitate întemeiat pe §. 385 p. 1. b). Influența lui asupra edictării pedepsei, prin aplicarea circumstanțelor atenuante prevăzute de §. 92 c. pen. (Decizia No. 1356/922).

Infrațiune. Recurs pe motiv că acuzatul a fost condamnat fără a fi vinovat, adică în lipsă de dovezi. Dreptul suveran al instanței de fond de a aprecia dovezile. Inadmisibilitatea recursului. (Deciziunea No. 32/922).

Secțiunea III-a Ardeal

Contrabanda vamală. Recursuri făcute de șeful vamei și avocatul Statului cu calcarea §. 527 și 529 p. civ. ungară, neinaintându-se motivele în scris. Proces verbal de contrabandă. Dovadă până la înscrierea în fals. Sprijinirea tribunalului cu alte dovezi de cât acele rezultând din proces verbal. Violarea art. 215 din legea generală a vămilor. (Deciziunea No. 262/922).

Impozit direct. Contribuabil în vârstă de 65 ani, participant la alimentarea unui spital. Stabilirea ocupațiunii, averii și veniturilor prin cunoștința personală a membrilor comisiunii de impozitare. Alegațiunea recurentului neprijinită pe confradovadă. Recurs nefondat. (Deciziunea No. 321/922).

Drept de vânat. Exarendarea dreptului de vânat. Inaintarea actelor la Casație de către Prefectul Județului. Lipsa unui recurs regulat la Casație ca for contencios. (Deciziunea No. 380/922).

Venit fonciar. Stabilirea veniturilor nu numai prin bilanțul recurentului, dar și pe baza altor constatări făcute de comisiunea de evaluare, care a luat în considerare și dovezile produse de recurent. Recurs nelatemeiat. (Deciziunea No. 383/922).

Taxe comunale. Clădire aparținând unei fabrici de ghete și cisme. Transcrierea cumpărării imobilului în cartea funduară la 24 Augusti 1909. Acordarea beneficiilor prevăzute de legea III. din 1907, prin o ordonanță din 1911, invocată de recurenți de abea la 1 Sept. 1910. Beneficii privind numai fabrica mecanică de ghete. Lipsa de putere retroactivă a acelei ordonanțe. Exigibilitatea taxelor. Deciziunea No. 389/922).

SECȚIA II.

Decizia 1356—922.

Ardeal

Dosar 734—922.

S'a luat în cercetare crima de asasinat contra acuzaților.

Iosif Hoșoc și alți.

Se constată că Trib. Alba-Iulia a dat sentința No. 1155-4-921 care fiind apelată de acuzați, apărător și parchet, Curtea de Apel Cluj a dat sentința No. P. 1100-47-921 contra căreia înaintat recurs de nulitate acuzații Iosef Novak v. d. Terezia Iosef Valy, și apărătorul lor.

În lipsa părților.

S'a ascultat raportul D-lui Consilier Dr. Moșoiu;

S'a ascultat Dr. Procuror Silviu Popp;

Deliberând asupra motivelor de recurs:

1. Stabilirea infracțiuni cu violare de lege (385 P. p.)
2. Calificarea greșită (§ 385 p. i. l. P. p.)
3. Subzistența unor cauze care apără de pedeapsă (§ 385 p. i. c.)
4. Stabilirea pedepsei cu violare de lege (§ 385 p. 2 P. p.)
5. Neaplicarea art. 92 cod. penal (§ 385 p. 3 P. p.)

Apărătorul public al acuzatului I. Iosef Kozack însinuă contra sentinței Curții de Apel recurs de nulitate în baza p. 1 a) b) c) 2 și 3 § 385 P. p., iar acuzatul I. Iosef Kozack declară recurs de nulitate, pentru că nu se simte vinovat.

Apărătorul acuzatei a II-a văduva Terezia Iosef Valy, nasc. Moth, însinuă recurs de nulitate pe baza p. 1 a) b) și 2 al. a 38. P. p., iar această acuzată însinuă recurs de nulitate, pentru că nu se simte vinovată.

Acest recurs de nulitate nu s'a menționat în scris.

Relativ la partea recursului de nulitate a apărătorului acuzatului I. Iosef Kazak bazat pe p. 1 a) al. § 385 P. p. se constată că apărătorul acestui acuzat nu a gravaminat sentința forului de prima instanță, pentru că în sentința s'a stabilit criminalitatea faptului imputat acuzatului menționat și culpabilitatea acestuia.

În urma acestei împrejurări partea dispozitivului a sentinței forului de prima instanță relativă la criminalitatea faptului în chestiune și a culpabilității acuzatului menționat a intrat în sensul §§ 387 și 395 P. p. în putere legală.

În chestiuni decise definitiv însă nu se admite recurs de nulitate.

Mai departe din declarațiunile cu ocazia însinuării remediei procesuale pentru acest acuzat combinate cu apărarea nu se poate recunoaște că în cel privește s'a violat vre o oarecare dispozițiune a legii penale referitor la calificățiune, sau apoi că ce motive subsistă care să excludă după apărătorul public inculpabilitatea și aceasta cu atât mai vârtos, pentru că partea acuză a recursului apărătorului ce e bazată pe punctele 1 b) și c) d) § 385 P. p., nu conține motivele de nulitate recerute de § 390. P. p., pentru că și această parte a recursului de nulitate a apărătorului public al acuzatului I. Iosef Kazak formază un remediu procesual exclus.

Partea recursului a apărătorului menționat bazată pe p. 2 al § 385 P. p., asemenea nu s'a putut lua în considerare, deoarece aplicându-se în favoarea acuzatului § 92 C. p., pedeapsă dictată de lege a fost influențată prin aplicarea acestui § dect în ca-

zul consecvent apărătorul acuzatului menționat a făcut în această privință uz de un remediu procesual exclus.

Referitor la partea recursului de nulitate al apărătorului public menționat bazată pe p. 3 al § 385 P. p. luând în considerare că la măsurarea pedepsei s'a aplicat în favorul acuzatului I. Iosef Kazak, § 92 C. p. pentru aceasta în sensul alin. secund al § 33 din N. P. p. și această parte a recursului de nulitate este neadmisibilă.

În celălce privește recursul de nulitate al acuzatului I. Iosef Kozack și al acuzatei a II-a v. d. Terezia Iosef Valy n. Mate invocate pe motivul că ei nu se simt vinovați deoarece acest motiv nu se poate subsemna sub nici un motiv de nulitate indicat în §§ 384 și 385 P. p. deoarece din modul acestu de însinuare a recursurilor de nulitate nu rezulta ca acuzații ce dispoziție a sentinței și din ce motive alaca ei sentința și deoarece nici din apărarea lor nu se poate deduce ca față de faptele acceptate de adevărate din partea Curții de Apel ce sens ar avea să i-se atribue acestui mod de însinuare a recursurilor de nulitate a acuzaților pentru toate acestea sunt asemenea neadmisibile.

Relativ la partea recursului de nulitate al apărătorului acuzatei II-a văduva Terezia Iosef Valy nasc. Mate bazată pe p. 10. al. §. 384 P. p., aceasta nu s'a putut lua în considerare, deoarece față de faptele stabilite, acceptate de către Curtea de Apel relativ la aceasta menționată nu se exprimă în conformitate cu §. 395 P. p. motivul de nulitate conf. căruia faptul atribuit acuzatei menționate nu constituie în fracțiune aceasta nu rezultă mai departe nici din apărare.

Mai departe chestiunea ca un fapt e predat sau nu precum și chestiunea aprecierii probelor nu poate servi de bază unui recurs de nulitate fondat pe un motiv de nulitate material.

Pentru aceasta partea recursului de nulitate al apărătorului acuzatei bazată pe p. 1 a) este în cazul prezent un remediu procesual neadmis de lege.

Înalta Curte găsește de fundată însă partea recursului de nulitate a apărătorului acuzatei II. v. d. Terezia Iosef Vály n. Metz bazată pe p. b) al. §. 385 P. p. pentru că din faptele acceptate ca adevărate de către Curtea de Apel și stabilite de Tribunal nu se poate trage concluziunea că coacuzatul I. Iosif Hozak s'a determinat la comiterea faptului imputat lui la înduplicarea acuzatei recurente și că aceasta a exercitat un efect determinat asupra coacuzatului menționat, care fără acest efect nici n'ar fi comis faptul din chestiune.

Constatarea Curții de Apel, că fără intervenția acuzatei menționate crima nu s'a fi putut săvârși nu conține acel criteriu recerut de p. 1. al. §. 69 C. p. cum că determinarea autorului la comiterea crimei să fi fost provocată de intervenția acuzatei.

Din această stare faptică și înalta Curte trage concluzia că și forul de primă instanță că coacuzata II văduva Terezia Iosif Vály n. Metz nu a instigat la asasinat pe Iosif Kozak, ci ea a promovat sau a usurat intenționat comiterea acelei crime prin aceasta. Faptul acuzatei menționate deci constituie complicitatea calificată în p. 2 al §. 69 C. p. și prin urmare calificarea acestuia conform p. 1 al §. 69 C. p. s'a făcut greșit și în detrimentul acelei acuzate, pentru

accasia Inalta Curte a găsit de fundată partea recursului de nulitate bazată pe motivul de nulitate înlicaf în p. 1 al §. 385 P. p., ceea ce a avut influențe și asupra edictării pedepsei la a cărei măsurare Inalta Curte acceptă aplicare art. 92 C. p. contra cărei aplicari nici procurorul general n'a făcut uz de remediul procesual. Pe baza acestora sentința Curții de Apel a trebuit casată și din sentința nouă corespunzătoare legii admitându-se atenuarea extraordinară a pedepsei pe baza circumstanțelor atenuante invocate de forurile inferioare și astfel aplicarea §. 92 C. p.

Pentru aceste motive, Curtea, în numele legii. Respinge în sensul alin. al. 3-lea §. 434 P. p. recursul de nulitate al acuzatului I Iosif Kozak și al apărătorului acestuia bazat pe punctul 2 a C. c., 2 și 3 P. p.

Respinge mai departe tot în baza acestui text de lege recursul de nulitate al acuzatei precum și partea recursului apărătorului acuzatei bazate pe p. 1 a și 2 §. 385 P. p.

Casează însă în baza recursului de nulitate al apărătorului acuzatei fundat pe p. b al § 385 P. p. partea sentinței Curții de Apel referitoare la calificarea faptului acuzatei II văd. Terezia Iosif Vály n. Mate în urma acesteia și în partea referitoare la pedeapsă în baza p. 1 b. al § 385 P. p. iar acuzata II văd. Terezia Iosif n. Metz se declară de culpabilă în urma asasinatului prevăzută și calificată în §. 278 C. p. ca auxiliară conform p. 2 al §. 69 C. p. și pentru aceasta se condamnă în baza §§. 278, 72 și 289 cu aplicare § 92 C. p. la 7 (șapte) ani muncă silnică ca pedeapsă principală și la 5 (cinci) ani pedepse de oficiu ca pedepse accesorie.

Din arestul instructoriu Inalta Curte consideră în sensul §. 94 C. p. ca executat din pedeapsa de muncă silnică edictată coacuzatei II văd. Terezia Iosif Vály născ. Metz 1 (un) an.

În celelalte privințe sentința Curții de Apel rămâne nealterată.

Data și citită în ședință publică la 29 Mai 1922.

Decizia No. 52—922. Ardeal Dosar No. 2841—921

S'a luat în cercetare cauza; crima de furt contra acuzatilor Ludovic Szabo și Sighismund Bera Barta.

Se constată, că în cauza prezentă Trib. Oradea-Mare a pronunțat sentința sub No. 5065—19 P. I. că în urma apelului dat de acuzati și apărător Curtea de Apel Oradea-Mare a adus sentința sub No. 96—23—1921 P. cum și aceea că contra acestei sentințe a declarat recurs acuzatul Ludovic Szabo în termen;

În lipsa părților;

Văzând, că termenul a fost afișat conform legii; S'a ascultat raportul D-lui Consilier Dr. M. Stănilă. S'a ascultat D-l Procuror Dr. Silviu Pop în concluziuni.

Deliberând asupra unicului motiv de casare.

„Violare de lege prin stabilirea greșită a vinovăției”.

Având în vedere, că acuzatul a declarat recurs pe motiv că a fost condamnat fără să fie vinovat.

Având în vedere, că această declarațiune fiind adusă în consonanță cu datele din dosar urmează a fi interpretată astfel că recurentul cere revizuirea hotărârii instanței de Apel pe motiv că a fost condamnat în lipsă de dovezi.

Având în vedere, că aprecierea dovezilor fiind un drept suveran al instanțelor de fond scapă de controlul instanței de reviziune.

Curtea află acest motiv de inadmisibil.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii. Respinge recursul declarat de acuzatul Ludovic Szabo contra scutinței Curții de Apel Oradea-Mare No. 96—23—1921.

Data și citită în ședință publică astăzi 15 Ianuarie 1922.

SECȚIUNEA III.

Decizia No. 262. Ardeal Dosar No. 4744—921

S'a luat în cercetare recursurile făcute de șeful vamei, avocatul Statului și Ministerul de Finanțe în contra sentinței No. P. 3335—11—920 a Tribunalului din Arad, în cauza de contrabandă a lui El. Șteiner.

S'a prezentat recurentul prin D-l avocat Iova care a cerut admiterea recursului și Ministerul de Finanțe prin D-l avocat Elefteriu Rădulescu cu delegația No. 235035—922, care a cerut respingerea recursului.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de Cons. Dr. El. Balás.

Deliberând asupra motivului de recurs ale Ministerului de Finanțe, că, sentința atacată s'a pronunțat prin exces de putere și cu violarea art. 215 din legea generală a vămilor, deoarece procesele verbale, aprobate de către direcțiunea generală a vămilor, Conform articolului sus invocat, fac dovadă în Justiție până la înscrierea în fals contra lor, ceea ce însă contravenientul n'a făcut; deasemenea deliberând și asupra recursurilor anunțate verbal cu prilejul pronunțării sentinței de către șeful vamei și avocatul statului;

față de aceste motive:

Considerând că, conform § 527 și 529 din proc. civ. ungară, care în lipsa dispozițiilor corespunzătoare în legea generală a vămilor trebuiesc aplicate, recursul se înaintează în scris, cuprinzând între altele și arătarea motivelor pe care se bazează recursul, iar recursul necorespunzător acestor cerințe legale trebuie respins;

Considerând că, nici șeful vamei, nici avocatul statului nu au înaintat recursurile lor în scris, conținând motivele pe care se întemeiază, aceste recursuri urmează să fie respinse.

Considerând mai departe că conform art. 215 din legea generală a vămilor, forul judecătoresc fiind obligat să accepte ca dovadă neînălăturabilă procesul verbal de contrabandă aprobat de către administrația superioară a vămilor până la înscrierea în fals, forul judecătoresc era obligat să examineze cele stabilite în procesul-verbal și să decidă dacă din cele ce constată rezultă elementele delicului de contrabandă.

Că Tribunalul înlăturând fără motiv dovezile pe care se întemeiază procesul-verbal și bazându-și sentința pe probe care sunt în afară de cele ce se stabilesc, a violat dispozițiunile legii vamale astfel că recursul Ministerului de Finanțe este întemeiat pentru aceste motive.

Curtea în numele legii admite recursul Ministerului de Finanțe, casează sentința de sub No. P. 3335/II—920 a Tribunalului din Arad și trimite dosul

rul aceluiași Tribunal spre a desbata și judeca din nou; respinge recursul făcut de șeful vămii și avocatul statului.

Data în ședința publică azi 22 Februarie 1922.

Decizia No. 321. Ardeal Dosar No. 408—921

S'a luat în cercetare recursul făcut de Moritz Steinfeld în contra hotărârii No. 229—919 a Comisiunii de reclamare pentru impozitele directe din județul Sălmar.

În lipsa părților care nu s'au citat conform legii.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de D-l Dr. C. Crăciunescu.

Văzând că termenul este afișat conform legii.

Deliberând asupra motivelor de recurs:

„Că recurentul a împlinit 65 ani, nu a făcut altă afacere de cât că a participat la alimentarea spitalului din băraci, că recurentul nici nu are concesiune de a face comerț, că este confundat cu altul, cere ștergerea impozitelor“.

Curtea având în vedere constatările autentice făcute de organele administrative și de cele Financiare, văzând că aceste constatări sunt confirmate de membrii comisiunii de impozitare în baza cunoștinței lor proprii ce le au despre ocupațiunea, averea, și veniturile recurentului, — și văzând că față de aceste stabiliri recurentul nu produce nici o contradovadă ci se mărginește la negarea celor stabilite de comisiune pentru aceste motive.

Curtea în numele legii.

Respinge recursul ca nefondat.

Data în Camera de consiliu azi 1 Martie 1922.

Decizia No. 380. Ardeal Dosar No. 559—921.

Prefectul județului Arad înaintează sub Nr. 8897—920. actele referitoare la exarendarea dreptului de vânat în comunele Pleșcută, Gura-văii și Sălăgiu.

În lipsa părților care nu s'au citat conform legii.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de Dl. Consilier Dr. El. Balás.

Văzând că termenul este afișat conf. legii.

Deliberând având în vedere că în speță nu există recurs în contra vre unei hotărâri dată de o autoritate, iar raporturile secretarului cercual din Pleșcută, de sub Nr. 731, 752 și 753—1920 și prim pretorului de sub Nr. 983, 986 și 987 adresele către Prefectura județului Arad, nu pot fi considerate ca recursuri la această înaltă Curte ca for contencios, nici pe baza formalităților prescrise de lege, nici pe baza conținutului lor, cuprinzând numai o cerere înaintată prefectului județului, fără însă a cere înaintarea pricinilor la acest contencios.

Pentru aceste motive.

Curtea respinge cererile ca inadmisibile.

Data în camera de consiliu azi 14 Martie 1922.

Decizia No. 383. Ardeal Dosar No. 199—921

S'a luat în cercetare recursul făcut de Albert Burger în contra hotărârii comisiunii de apel No. 242 jk. 205—24 din Târgul-Mureș cu data din 27 Noiembrie 1917.

În lipsa părților care nu s'au citat conf. legii.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de D-l Consilier Dr. G. Nedici.

Văzând că termenul este afișat conform legii.

Deliberând asupra recursului făcut de Albert Burger.

Având în vedere că Comisiunea de Apel pentru stabilirea veniturilor recurentului în cea mai mare parte a luat datele cuprinse în bilanțul înaintat de către recurent; având în vedere că atunci când s'a abătut de la bilanțul recurentului, cum a procedat la proiectul „contul stabilimentelor fabricii“, aceasta a făcut-o pe baza celor stabilite de către Comisiunea de evaluare; având în vedere că venitul fonciar a fost evaluat de către Comisiune luând în considerare toate motivele invocate și dovezile produse de către recurent.

Având în vedere că Comisiunea a ținut seamă și de împrejurarea că trei pătrimi a pământurilor sunt acoperite cu păduri, care aduc un venit foarte mic; având în vedere că recurentul nu a invocat în recurs alte considerațiuni și nu a produs dovezi de care Comisiunea de apel nu ar fi ținut seamă pentru aceste motive.

Curtea în numele legii respinge recursul.

Data în camera de Consiliu azi 14 Martie 1922.

Decizia Nr. 389. Ardeal Dosar Nr. 399—921.

S'a luat în cercetare recursul făcut de Soc. Anonimă Moskwitz Farkas și soții fabrică de ghețe și cisme în contra decisului Nz. 915—1922 a Comisiunii Administrative a orasului Oradea-Mare.

În lipsa părților care nu s'au citat conform legii.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de Dl. Cons. Dl. C. Crăciunescu:

Văzând că termenul este afișat conform legii.

Deliberând asupra motivelor de recurs.

„Că recurenta în baza ordonanței Nr. 89319—911 VI. C. a Ministerului de Comerț ungar beneficiază de favorurile scrise în 1 § al legii III—1907, deci nici față de comună nu este obligată a plăti taxe — că imobilul din chestiune ca clădire apartinătoare fabricii și servind scopurile fabricii într-o cât se folosește pentru locuința muncitorilor, contractul de cumpărare nu este taxabil în general că și de alt cum taxa a fost plătită odată de firma Moskwitz Farkas și soții de la care recurenta a cumpărat imobilul — cere deci ștergerea taxei orasului.“

Curtea având în vedere că cumpărarea imobilului din chestiune s'a făcut la 15 August 1909, iar transcrierea în cartea funduară la 24 August 1909, că deci taxa de transcriere i se cuvine orasului Oradea-Mare deja la acest termen, că însă recurentul prin ordonanța Nr. 89319—911, invocată de ea numai la 1 Sept. 1910. i s'a acordat beneficiile cuprinse în legea III—907 — și că de alt cum aceste beneficii exclusiv numai pentru fabrica mecanică de ghețe, nu însă și pentru cealaltă parte a fabricii au fost acordate.

Văzând în sine că nici taxa Statului nu a fost stearsă după acest contract în urma deciziunii Ministerului de Finante — că deci taxa este exigibilă și din cauză că ordonanța Minist. Nr. 89319—911 nu are putere retroactivă și din cauză că prin această ordonanță imobilul din chestiune în urma destinației sale nu este scutit de taxe.

Pentru aceste motive.

Curtea în numele legii.

Respinge recursul

Data în camera de consiliu azi 15 Martie 1922.

LEGEA

pentru

Unificarea contribuțiunilor directe și pentru înființarea impozitului pe venitul global

(Publicată în Monitorul Oficial No. 253 de la 23 Februarie 1923)

TITLUL I.

Clasificarea și natura impozitelor directe.

Art. 1. — Contribuțiunile directe corespundătoare celor de mai jos, acum existente în tot cuprinsul României, se înlocuiesc dela 1 Aprilie 1923 cu următoarele:

1. Impozitul pe veniturile proprietăților agricole;
2. Impozitul pe veniturile proprietăților clădite;
3. Impozitul pe veniturile valorilor mobiliare;
4. Impozitul pe veniturile comerciale și industriale;
5. Impozitul pe salarii;
6. Impozitul pe veniturile din profesii și ocupații neimpuse la celelalte impozite;
7. Impozitul progresiv pe venitul global.

Primele 6 impozite sunt obiective, ele lovind veniturile speciale, împărțite în 6 categorii, după origina și tratamentul care li se aplică, și formând astfel 6 impozite elementare.

Pe lângă aceste impozite se pot stabili impuneri adiționale în folosul comunelor, județelor și altor instituții publice, în limitele prezăcute de această lege.

Ultimul impozit este subiectiv și completează impunerea, lovind totalitatea veniturilor.

Art. 2. — Sunt supuse impozitelor elementare persoanele fizice sau juridice cărora le revin veniturile sus vizate, independent de naționalitatea și sediul lor.

Persoanele impozabile la impozitul progresiv asupra veniturilor globale sunt prevăzute la titlul II, cap. VII al acestei legi.

TITLUL II.

Impozite

CAP. I.

Impozitul pe veniturile proprietăților agricole

Art. 3. — Sunt supuse unui impozit de 12% pe numele proprietarilor, uzufructuarilor sau titularilor oricărui alt drept real de folosință, veniturile proprietăților funciare agricole sau celor asimilate lor, constatate conform prevederilor prezentei legi.

Pentru veniturile proprietăților arendate impozitul este sporit la 14%, afară de cele ce aparțin minorilor orfani ori cele arendate obștilor sau cooperativelor locale de exploatare.

Dacă contribuabilul locuiește în străinătate mai mult de 6 luni, în cursul unui an, impozitul va fi de 24%, fără deosebirea de mai sus, afară de cazul când este trimis în calitate de funcționar public, ori cu o însărcinare oficială, sau în cazul când șade acolo cel mult 6 ani pentru studii universitare sau asimilate lor sau 2 ani pentru studii speciale.

Această sporire de colă nu se aplică contribuabililor cari au o întindere de pământ până la hectare inclusiv, cu domiciliul la aplicarea legii în țări străine, decât după 3 ani dela această dată și dacă până atunci nu se reîntorc în țară.

Art. 4. — Venitul impozabil se determină din 5 în 5 ani de comisiunile de recensământ prevăzute de art. 80.

Comisiunile de recensământ vor face evaluări și impuneri în fiecare comună, având să stabilească:

1. *Intinderea proprietăților* în parte pe proprietari și distribuția lor pe categorii și clase.

Vor fi 12 categorii și anume: 1) pământuri arabile; 2) fânețe; 3) izlazuri; 4) grădini de legume cu caracter permanent; 5) livezi de pruni și de alți arbori fructiferi; 6) vii; 7) mlaștini, terenuri necultivabile; 8) păduri; 9) bălți; 10) pepiniere și grădini de flori ornamentale; 11) terenuri de agrement rurale; 12) orice altă categorie neprevăzută aci.

Clasificarea se va face după calitate și numai pentru proprietățile de categoriile 1—6 inclusiv.

Pentru teritoriile unde se află înlocuit cadastrul se va ține seamă de întinderile, categoriile și clasificările cadastrale, dacă aceste lucrări sunt finite în regulă.

Acolo unde nu e cadastru numărul claselor nu va fi mai mare de șase pentru o singură categorie de proprietăți;

2. *Valoarea locativă medie* pe hectar pentru proprietățile de categoriile 1—6, care va fi aceeași pentru toate proprietățile de aceeași categorie și clasă din comună.

Această valoare locativă se stabilește (ținându-se seama de mijlocia contractelor de arendare din comună încheiate în ultimii 4 ani, de mijlocia pe 4 ani a valorii producției la hectar, scăzând cheltuielile obișnuite, sau de prețul mediu de vânzare al proprietăților în ultimii 4 ani, socotindu-se dobânda de 5%, fără ca pe baza acestui din urmă criteriu valoarea locativă să depășească prețul mediu al arendărilor din regiune.

În valoarea locativă astfel stabilită se consideră cuprinse veniturile proprietății, realizate din orice ramură de producție agricolă sau din transformarea produselor proprii, afară de veniturile din stabilimente industriale de sine stătătoare aflate pe proprietăți, cum: mori, fabrici de spirit și alte asemenea.

3. *Venitul impozabil, pe proprietăți, și anume:*

a) Pentru categoriile 1—6 prin înmulțirea întinderii cu valoarea locativă medie pe hectar;

b) Pentru celelalte categorii, pe fiecare proprietate, după contractele de arendă în vigoare, iar în lipsă prin apreciere în comparație cu alte proprietăți similare arendate. Pentru terenuri de agre-

ment, în lipsă de contract de arendare, venitul va fi de 8% asupra prețului de vânzare fixat pentru calitatea de pământ corespunzătoare.

4. *Condițiunile* în cari se exploatează fiecare proprietate, dacă e arendată sau exploatăată de proprietar, ori dacă proprietarul domiciliază în străinătate, și în fine.

5. Să stabilească impozitul convenit a se plăti pentru fiecare proprietate, după cota aplicabilă.

Art. 5. — La prețul contractelor de arendă, după cari se fac evaluările și se stabilesc veniturile, se vor adăuga toate sarcinile impuse arendașului, cari legalmente privesc pe proprietar, cum și accesoriile în bani sau în natură pe cari arendașul e obligat a le da peste arendă.

Pentru proprietățile din comunele în cari se află cadastru valoarea localivă și venitul se vor putea fixa în raport cu evaluările cadastrale, ținându-se seamă de valorile analoage stabilite la recensământ.

Art. 6. — Pădurile din cari nu se trage nici un folos nu se impun decât atunci când sunt date în tăiere.

Cele date în arendă spre altă folosință decât exploatarea lor prin tăiere, sau cari aduc asemenea foloase proprietarului se impun după valoarea localivă pe hectar, stabilită conform art. 4.

Cele puse în exploatare prin tăiere se impun potrivit procedurii prevăzută de art. 95, din momentul când sunt date allora în tăiere sau când începe exploatarea, cu cota de 10%, fără distincțiune în ce privește cota dacă pădurile sunt arendate sau exploatare de proprietar. În cazul când tăierea are ca urmare defrișarea, cota va fi de 20%, afară de acelea cari din oficiu sunt destinate defrișării.

În toate cazurile cota va fi sporită la 24% pentru contribuabilii ce locuiesc în străinătate în condițiunile prevăzute de art. 3, alin. 3.

Pentru pădurile înființate din nou, dela punerea în aplicarea a legii, venitul rezultat din prima tăiere este impus pe jumătate.

Căstigurile rezultând din exploatarea fac obiectul unei impuneri separate conform art. 50.

Art. 7. — Terenurile afectate unei concesiuni miniere sunt supuse la acest impozit numai în ce privește venitul agricol al suprafeței și în afară de taxele prevăzute de legea minelor.

Impozitul va înceta pentru întinderea ce n'ar mai putea aduce venit agricol din cauza lucrărilor de exploatare ale subsolului.

Art. 8. — Sunt scutite de acest impozit:

1. În mod permanent:

a) Proprietățile publice afectate unui serviciu public și neproducătoare de venit, cum și cele afectate sporturilor în interes public;

b) Imobilele Statului cari se exploatează în regie.

2. În mod vremelnic:

a) Pentru 10 ani, dela schimbarea lor în pământ de cultură cu cheltueala proprietarului, mlaștinile și bălțile, cum și alte pământuri necultivabile prin natura lor;

b) Pentru 5 ani dela plantare, livezile de pomi roditori și pământurile plantate din nou cu vii, fie prin replantare, fie înființate din nou, afară de cele plantate cu producători direcți;

c) Pentru 5 ani dela repunerea lor în stare de a fi cultivate, prin cheltueala proprietarului, terenu-

rite devastate în timpul războiului în așa grad, că devenise cu totul improprii culturii.

Cererile de scutiri vor fi făcute și rezolvate potrivit procedurii prevăzute în art. 99.

Scăderea impozitului va avea loc dela 1 Ianuarie ce urmează cererii, iar epoca de scădere decurge în tot cazul dela 1 Ianuarie a anului ce urmează aceluia în care a avut loc faptul ce motivează scăderea.

Art. 9. — Proprietarii, uzufructuarii sau titularii oricăror drepturi reale de folosință sunt obligați să declare proprietățile, întinderile de terenuri posedate, arendările și contractele respective, precum și orice alte acte și împrejurări necesare constatării și așezării impunerii.

Ei vor face declarațiunile după formularele și în termenul ce se va hotări și publica de ministerul de finanțe.

Ele pot fi făcute colectiv, pe formulare anume întocmite, de către toți locuitorii dintr'o comună, sat ori cătun, sub îngrijirea și atestarea primăriei respective și se vor depune prin îngrijirea primarului la percepția locului cu cel puțin 3 zile înainte de începerea lucrărilor comisiunii.

Comisiunile vor ține seamă de aceste declarațiuni la stabilirea impunerilor, evaluările făcându-se conform art. 4.

Ziua începerii lucrărilor comisiunii într'o comună se va afișa la primărie și percepție cu cel puțin 10 zile înainte, dresându-se proces-verbal.

Pentru comunele unde se ține cadastru în regulă proprietarii sunt dispensați a declara datele cuprinse în el.

Art. 10. — Comisiunile vor dresa procese-verbale de stabilirea categoriilor, a claselor și a evaluării pe hectar, conform art. 4, punctul 1 și 2, și îndată ce aceste lucrări sunt terminate, vor afișa procese-verbale la primăria comunei. După aceasta vor întocmi tablouri de distribuirea proprietăților pe categorii și clase, cum și de stabilirea veniturilor și impozitului pe proprietăți și proprietari. Aceste tablouri se vor afișa la primărie imediat după întocmirea lor.

Afișarea proceselor-verbale și a tablourilor se va constata prin proces-verbal.

Contribuabilii, precum și oricare reprezentant al fiscalului au dreptul să facă apel în contra acestor hotăriri, în termen de 20 zile dela această afișare, înaintea comisiunii de apel.

Art. 11. — Toate apelurile dintr'o comună, în ce privește gruparea terenurilor pe categorii și clase, cum și valoarea localivă medie pe hectar, se vor putea conexe și judeca prin aceeași hotărîre și deciziunea dată în această privință va avea putere de lucru judecat față de toți contribuabilii comunei pentru proprietățile aflate în aceeași categorie și clasă.

Apelul unuia profită tuturor contribuabililor din comună.

Contribuabilii vor fi citați colectiv, în ce privește judecarea acestor apeluri, făcându-se publicații cu cel puțin 8 zile înainte de ziua fixată pentru judecată, la primărie, școală, biserică și casele delegaților sătești. Apelantii pot fi reprezentați prin locuitorii ai comunei.

Art. 12. — Hotărîrea comisiunii de apel rămâne definitivă în ce privește clasificarea pe categorii și

stabilirea valorilor locale; ea poate fi atacată în recurs pe calea arătată la art. 85.

Procedura și judecata apelurilor și a recursurilor, cum și orice schimbări a impunerilor în cursul periodului de 5 ani se vor îndeplini conform dispozițiilor cuprinse în titlul III.

CAP. II.

Impozitul pe veniturile proprietăților clădite.

Art. 13. — Sunt supuse unui impozit de 12% pe numele proprietarilor, uzufructuarilor sau titularilor oricărui alt drept real de folosință veniturile nete din proprietățile clădite sau celor asimilate lor și cari nu sunt prevăzute la cap. I.

Dacă contribuabilul locuiește în străinătate mai mult de 6 luni în cursul unui an, impozitul va fi de 20%, afară de cazul când este trimis în calitate de funcționar public ori cu o însărcinare oficială sau în cazul când șade acolo cel mult 6 ani pentru studii universitare sau asimilate lor sau 2 ani pentru studii speciale, cum și dacă se află în condițiile prevăzute de art. 5, alin. IV.

Fac parte din clădiri instalațiunile mobiliare și accesoriile cari devin imobile prin destinație.

Se va ține seama de excepțiunea prevăzută la art. 30 pentru stabilimentele proprii ale întreprinderilor industriale.

Sunt asimilate clădirilor:

- a) Terenurile virane din orașe;
- b) Terenurile necultivate, afectate unei întreprinderi comerciale sau industriale, ca șanțiere, depozite, locuri de petrecere sau pentru publicitatea industrială ori comercială;
- c) Instalațiunile pe bacuri.

Art. 14. — Pentru clădirile cari se închiriază cu mobile venitul impozabil la acest impozit este acela al clădirii fără mobile, afară de cele cari devin imobile prin destinație și servesc la exploatarea imobilelor.

Venitul mobilelor va face obiectul impozitului pe veniturile din ocupațiuni necomerciale.

Art. 15. — Venitul se determină pe baza valorii locale a imobilului.

Valoarea localivă se stabilește după contractele de închiriere iar în lipsa lor, prin evaluare directă în comparație cu imobilele similare, sau pe baza unei vânzări recente a imobilului impozabil, socotindu-se la preț o dobândă de 5%.

Pentru terenurile virane, venitul se stabilește după prețul mijlociu de vânzare al acestor terenuri, la care se socotește o dobândă de 5%.

La prețul contractului de închiriere se va adăuga valoarea tuturor sarcinilor impuse chiriașilor, cari legalmente privesc pe proprietari.

Art. 16. — Pentru clădiri și instalațiuni imobiliare venitul net impozabil se obține scăzând din valoarea localivă 20% drept cheltueli de gestiune, asigurări contra riscurilor, întreținere și amortizare.

Pentru terenurile asimilate clădirilor valoarea localivă constituie venitul net impozabil.

Art. 17. — Sunt scutite de acest impozit:

1. În mod permanent:

- a) Imobilele publice sau ale așezămintelor de utilitate publică neproducătoare de venit și afectate serviciilor publice sau scopului acelor așezăminte, recun și imobilele particulare puse în mod gratuit

la dispoziția unor asemenea așezăminte în acelaș scop;

b) Clădirile parohiale ale culturilor religioase întreținute de Stat cari nu produc nici un venit și cari s'au bucurat până în prezent de asemenea scutiri;

c) Sub condițiunea reciprocității, clădirile aparținând legașiunilor și consulatelor străine și ocupate de ele;

d) Clădirile rurale ce servesc de locuință agriculturilor și cari nu au mai mult de 3 camere locuibile, precum și toate cele necesare exploatării agricole a terenurilor.

2. În mod vremelnic:

a) Clădirile noi pe timp de 5 ani dela data de când au devenit utilizabile în total sau în parte.

Clădirile reparate chiar radical nu vor fi asimilate clădirilor noi, deci nu vor fi scutite;

b) Pentru 10 ani dela începerea exploatării, stabilimentele de ape minerale naturale recunoscute.

După acel termen impozitul se reduce la jumătate pe încă 10 ani.

c) Pentru 10 ani de când au devenit locuibile, clădirile construite și cele ce se vor construi de particulari pe loturi cumpărate dela Stat în stațiunile de băi și ape minerale, precum și în stațiunile Techirghiol, Tuzla, Carmen Sylva în condițiunile legii din 1912;

d) Stabilimentele de băi de ape minerale, puse în exploatare exclusiv pentru căutarea sănătății muncitorilor și funcționarilor publici, în mod gratuit, atât timp cât funcționează numai în acest scop;

e) Pentru 10 ani de când au devenit locuibile venitul clădirilor construite de societăți de locuințe estive, recunoscute ca atare prin legi speciale.

După acest termen impozitul se reduce la o pătrime pe 5 ani și la jumătate pe încă 5 ani.

Clădirile ce se vor construi în viitor de aceste societăți se scutesc de impozit pe 10 ani;

f) Clădirile noi construite sau cari se vor construi, timp de 10 ani dela aplicarea legii de față, pe calea Victoriei din Capitală, în conformitatea legilor din Decembrie 1910 și 1913, se scutesc în aceleași condițiuni ca cele din alin. e;

g) Terenurile societăților comunale ale locuințelor ieftine vor fi scutite pe timp de 10 ani dela cumpărarea lor, iar pentru cele deja cumpărate termenul de 10 ani începe dela promulgarea legii.

Art. 18. — Valoarea localivă și venitul net impozabil se stabilește din 5 în 5 ani de către comisiunile de recensământ prevăzute la art. 80.

Comisiunile de recensământ vor proceda atât la stabilirea venitului clădirilor cari nu se bucură de scutiri permanente cât și la impunerea celor impozabile pe loc la fiecare imobil, în intervalul de timp ce se va fixa și publica de ministerul finanțelor prin *Monitorul Oficial*.

Art. 19. — Contribuabilii sunt datori a face declarațiuni pentru fiecare imobil în parte, la percepțiile respective, pe formularele oficiale, în termenele prevăzute prin publicațiunile ministerului de finanțe.

Comisiunile vor ține seama de aceste declarațiuni și de actele prezentate, cum și de înscrierile cadastrale.

Art. 20. — Pentru toate evaluările se vor încheia procese verbale pe imobile și contribuabili,

cari vor fi predate la imobil, sub dovadă de primire, contribuabilului sau unui membru din familie ori din serviciul său.

În cazul când cei în drept a primi procesul-verbal nu se află față pentru a da dovadă, delegatul fiscal va așeza procesul-verbal de impunere la imobil, iar dacă prin declarația de impunere contribuabilul și-a ales alt loc pentru comunicarea impunerii, va fi comunicat la acel loc.

Afișarea sau comunicarea se va constata prin proces-verbal.

Contribuabilii, cum și orice reprezentant al fiscalului au dreptul să facă apel la comisia de apel prevăzută de art. 80, în termen de 20 de zile dela înmânarea procesului-verbal de impunere sau dela afișarea lui.

Apelul se face la administrația financiară sau la percepțiile comunelor nereședințe în cari vor funcționa comisii de apel.

Art. 21. — Hotărârea comisiei de apel rămâne definitivă în ce privește constatarea și evaluarea venitului; ea poate fi atacată în recurs pe calea arătată la art. 85.

Procedura și judecata apelurilor și a recursurilor, cum și orice schimbări a impunerilor în cursul perioadelor de 5 ani se vor îndeplini conform dispozițiilor cuprinse în titlul III.

CAP. III

Impozitul asupra veniturilor valorilor mobiliare

Art. 22. — Veniturile capitalurilor mobiliare și cele asimilate lor, conform dispozițiilor din art. următor, sunt supuse unui impozit de 15%, afară de cele mai jos arătate, pentru care impozitul va fi de: 12% pentru veniturile din acțiuni nominative ale societăților cu capital în majoritate național;

10% pentru veniturile din depozite în numerar la bănci și de

8% pentru cele din scrisurile de credit funciar formate prin asociație de proprietari și autorizate prin lege a emite asemenea obligațiuni, cum și din renta exproprierii, ori din titlurile societăților de locuințe ieftine create în baza legii din 15 Februarie 1910.

Impozitul se așează asupra veniturilor brute, provenite din România de către oricine s'ar încasa, cum și cele din altă țară luate de către locuitorii țării, acestea fiind impuse cu 15% fără distincțiune.

Art. 23. — Veniturile impozabile sunt:

1. Dividendele și produsele de orice fel la acțiunile, obligațiunile și orice titluri sau drepturi din valori mobiliare, sub orice denumire, ale societăților și colectivităților de orice fel, afară de dividendele distribuite de băncile populare și cooperativele și federalele enumerate la art. 34, precum și dividendele încasate de băncile populare, cooperative și federale la sumele cu cari ele participă la capitalul centrelor lor, toate aceste dividende impunându-se conform art. 35 la impozitul pe venitul întreprinderilor comerciale.

2. Cupoanele la rente și obligațiuni ale Statului român, județelor sau comunelor, cari nu au fost scutite de impozite prin legea de emisiune a lor.

3. Rentele viagere dela 25.000 lei anual în sus cele mai mici fiind supuse la impozitul pe salarii.

4. Dobânzile și produsele de orice fel încasate de cei ce nu fac afaceri de bancă, scont sau im-

prumul, pentru cari aceștia plătesc impozitul prevăzut de art. 30, ce se cuvin la sumele plasate în:

a) Creanțe ipotecare, privilegiate și chirografare.

Impozitul va fi calculat asupra unei dooânzi de 60% pentru creanțele comerciale și de 50% pentru cele civile, dacă în aceste creanțe nu se prevede nici o dobândă, ori se prevede o dobândă mai mică.

Se exclud dobânzile încesate de comercianți sau industriași la creanțele comerciale cari au de obiect o vânzare sau alte afaceri de comerț, pentru cari ei sunt supuși impozitului pe beneficiile comerciale și industriale;

b) Depozite de sume de bani la vedere sau cu scadență, cum și soldul creditorilor de dobânzi al conturilor curente la bănci;

c) Garanții în numerar.

5. Tantiemele acordate de societăți în afară de cele plătite directorilor și funcționarilor întreprinderii, cari vor fi impuse la impozitul pe salarii.

6. Redevențele în bani în natură, precum și sumele primite dintr-o dată sau periodic pentru cesiuni de drepturi sau de exercițiul unor drepturi, concesiuni miniere sau închirieri ori arendări de întreprinderi comerciale ori industriale.

Întră în venit valoarea instalațiilor mobiliare sau imobiliare ce concesionarii, arendași și chiriași sunt obligați să facă în profitul beneficiarului.

Art. 24. — Sunt scutite de acest impozit:

a) Dobânzile la economiile înscrise pe libretule de economie ale Casei de depuneri, la economiile până la 10.000 lei înscrise pe carnetele de economie ale Caselor de credit aparținând instituțiilor publice ori băncilor populare ce funcționează pe bază de legi și la cele până la 5000 lei, înscrise pe carnetele altor instituții de credit;

Se scutește o singură asemenea depunere pentru o persoană.

Impozitul se percepe la veniturile sumelor ce trec de cele mai sus prevăzute, iar pentru economiile făcute la băncile populare între 10.000—20.000 lei se reduce la jumătate;

b) Dobânzile creanțelor ipotecare sau privilegiate ale instituțiilor de credit autorizate prin lege să emită în contul acelor ipotece obligațiuni supuse impozitului de față;

c) Renta perpetuu de expropriere, precum și celelalte valori mobiliare ce aparțin instituțiilor culturale ori de binefacere, ce au în vedere un scop de utilitate publică, cu condiția ca aceste valori să fie depuse spre păstrare la Casa de depuneri și consemnațiuni;

d) Veniturile din titluri străine sau din depozite ale personalului diplomatic străin, sub condițiunea reciprocității și în condițiunile ce se vor fixa prin regulament.

Art. 25. — Impozitul este datorat din ziua exigibilității dreptului creditorilor.

Perceperea se face pe cale de reținere de către debitorii dividendelor, cupoanelor, dobânzilor, rentelor, tantiemelor și produselor specificate la art. 23.

Impozitul va fi vărsat la Stat conform normelor și în termenele ce se vor stabili prin instrucțiunile Ministerului de finanțe, aceste termene nepunând fi mai mari de 5 luni dela reținere, iar pentru dobânzile plătite la creanțele ipotecare privilegiate sau chirografare, prevăzute la punctul 4, lit. a) al art. 23, de trei zile.

(Va urma)